

Natuurwaardenonderzoek bestemmingsplan ArenAPoort West

Gemeente Amsterdam
Dienst Ruimtelijke Ordening

Beleidsteam Stad

Oktober 2012

Inhoud

1. Samenvatting en conclusies	3
2. Inleiding.....	4
3. Kaders	6
4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie.....	8
5. Ingrepen en analyse van de effecten op flora en fauna	11
6. Consequenties natuurwetgeving en ontheffing Flora- en faunawet	12
7. Conclusies en aanbevelingen	14

1. Samenvatting en conclusies

Voor het plangebied ArenAPoort West wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plan legt voor een groot deel de tot op heden ontwikkelde situatie vast en maakt voor een klein deel een aantal nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Het betreft de invulling van een tweetal nog onbebouwde kavels en een – zij het geringe - verbreding van functies. In dit natuurwaardenonderzoek is nagegaan of er vanuit de natuurwetgeving consequenties zijn voor de uitvoering van het nieuwe bestemmingsplan.

Er zijn in de nabijheid van het plangebied geen Natura2000-gebieden gelegen, waarop een negatief effect te verwachten valt. Voor dit plangebied gaat het vooral om soortbescherming, of te wel de Flora- en faunawet is hier relevant.

Een groot deel van het plangebied wordt intensief gebruikt voor evenementen, kantoren en detailhandel. De natuurwaarden in het gebied zijn gering. Op basis van de meest recente inventarisatie, komen in het plangebied geen beschermde soorten voor, waarvoor bij ruimtelijke ingrepen een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig is. Bij werkzaamheden op braakliggende terreinen kan, als bij nader onderzoek voorafgaand aan geplande uitvoeringswerkzaamheden op het terrein rietorchissen worden aangetroffen, gebruik worden gemaakt van de gedragscode van de Gemeente Amsterdam; een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet is dan niet nodig.

Fig. 1 Holterbergweg; hoge gebouwen, onvolgroeide straatbomen

2. Inleiding

Het project

Het plangebied is in de huidige situatie vrijwel geheel bebouwd en verhard. In het nieuwe bestemmingsplan wordt het mogelijk gemaakt om een tweetal nog niet ingevulde kavels te bebouwen (zie onderstaand kaartje met begrenzing en beoogde functies: het gaat om de hoekkavel aan de noordwestzijde van het stadion, waarvoor 5.000 m² bvo kantoor en 2.500 m² bvo voorzieningen is opgenomen en om kavel 12 aan de oostzijde van de Holterbergweg, waar op het noordelijk deel nu het tijdelijke gebouw van ID&T/voormalig Living Tomorrow staat, waarvoor 20.000 m² bvo kantoor is opgenomen). Daarnaast voorziet het nieuwe bestemmingsplan er in, om in geringe mate nieuwe functies toe te voegen om meer flexibiliteit in gebruik te bieden. Verder is het plan conserverend van aard en legt het de tot op heden, op basis van het vigerende bestemmingsplan en afzonderlijke postzegelbestemmingsplannen en projectbesluiten, gerealiseerde situatie vast. In deze natuurtoets wordt onderzocht welke consequenties er vanuit de natuurwetgeving kunnen zijn voor de uitvoering van het nieuwe bestemmingsplan.

Werkwijze

Deze toets behandelt eerst de wettelijke- en beleidskaders. Daarna volgt een beschrijving van het plangebied en omgeving, en de soorten die er voorkomen dan wel verwacht kunnen worden. Vervolgens worden de mogelijke effecten van ingrepen op de aanwezige soorten beschreven. Tenslotte wordt beoordeeld of er omstandigheden zijn, waarbij een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet aangevraagd moet worden en onder welke voorwaarden een ontheffing naar alle waarschijnlijkheid verkregen kan worden.

Eerder onderzoek

Gegevens over het voorkomen van soorten worden sinds 1990 bijgehouden in de 'Ecologische Atlas Amsterdam'. De grotere groengebieden zijn regelmatig geïnventariseerd, ook in de directe omgeving van de Gemeente Amsterdam. De soortgroepen waarvan de gegevens zijn bijgehouden zijn zoogdieren, broedvogels, reptielen, amfibieën, vissen, kreeftachtigen, dagvlinders, sprinkhanen, krekels en libellen. Locaties van roepende rugstreeppadden worden elk jaar in kaart gebracht. In 2004 en 2005 zijn alle kolonies huismussen in de openbare ruimte van Amsterdam geïnventariseerd.

Mark Kuiper van onderzoeksbureau Natuurbeleven heeft in 2008 op diverse plaatsen in Zuidoost onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van vleermuizen. Het plangebied is toen al fietsend doorkruist.

Voor tussentijdse ontwikkelingen in ArenAPoort West (zoals het terrein rond de oefenvelden van Ajax en de huidige, tijdelijke locatie van het supportershome) is door het IBA in 2011 een natuurwaardenonderzoek uitgevoerd.

Het plangebied is in de periode april tot juni 2012 meerdere malen bezocht. Het laatste bezoek in juni was in de periode dat rietorchissen goed konden worden waargenomen.

Begrenzing van het plangebied en beoogde functies

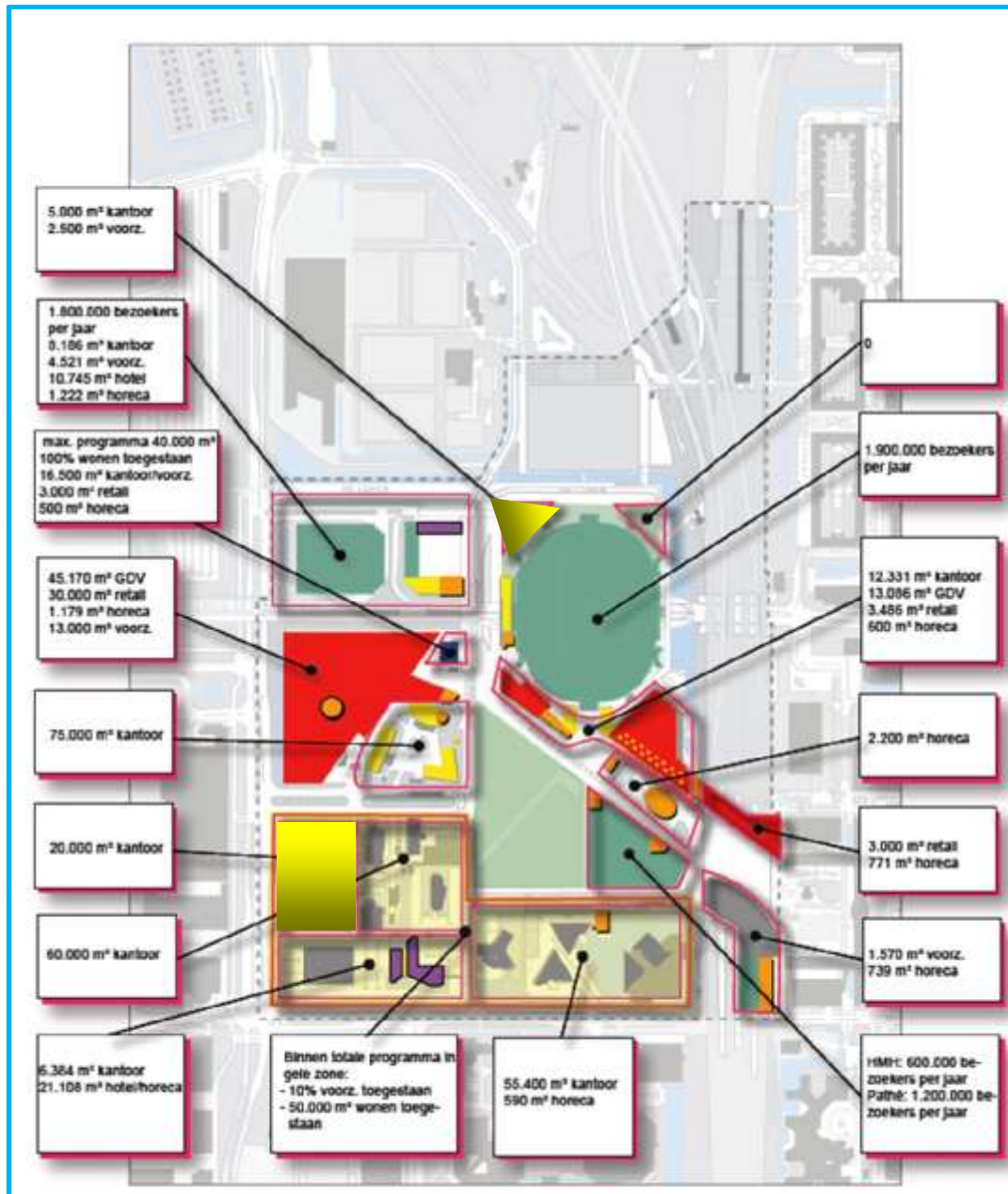

Fig. 2 Overzicht plangebied met beoogde functies en volumes per deellocatie met 2 lege kavels

3. Kaders

Wettelijke kaders	
Natuurbeschermingswet (1998) - Natura-2000 (gebiedsbescherming)	Gebiedsbescherming - Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000 Onder de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) zijn gebieden aangewezen die onderdeel uitmaken van de Europese ecologische hoofdstructuur, de Natura 2000 gebieden genaamd. Indien een ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt in of in de nabijheid van een Natura 2000 gebied moet worden onderzocht of de ontwikkeling de kwaliteit van het gebied kan verslechteren of verstoren. Indien het bestemmingsplan de kwaliteit van een Natura 2000 gebied kan verslechteren of verstoren dient er een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet te worden aangevraagd.
Flora- en faunawet, gedragscode en zorgplicht (soortbescherming)	In april 2002 is de Flora- en faunawet (Ffwet) van kracht geworden. Op grond van deze wet zijn vrijwel alle in het wild en van nature in Nederland voorkomende dieren, beschermd. De Ffwet bevat verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dieren en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen. Bij vrijwel alle ingrepen moet met door Flora- en faunawet beschermde soorten rekening worden gehouden. De beschermde soorten zijn met behulp van tabellen onderverdeeld in verschillende niveaus van bescherming. (Zie tabel op volgende bladzijde). Voor het bestemmingsplan moet inzichtelijk worden gemaakt voor welke soorten er mogelijk ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd en onder welke voorwaarden deze naar alle waarschijnlijkheid verkregen zal worden. In Amsterdam is er sinds 2009 een gedragscode Flora- en faunawet voor het zorgvuldig handelen bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud. De gedragscode is van toepassing op alle plannen en projecten die in opdracht van of door de gemeente Amsterdam worden voorbereid en uitgevoerd. Als er volgens deze gedragscode gewerkt wordt is een ontheffingsaanvraag voor een aantal minder zwaar beschermde soorten niet nodig. Voor alle soorten, ook niet-beschermde, geldt bij voorbereiding en uitvoering van werkzaamheden de zorgplicht. Dat betekent dat door zorgvuldig te werken zo veel mogelijk negatieve effecten op diersoorten moet worden voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door bij de planning en bij de uitvoering van werkzaamheden rekening te houden met de aanwezige soorten.
Beleidskaders	
Ecologische Hoofdstructuur (landelijk en provinciaal beleid)	Voor heel Nederland zijn natuurgebieden met verbindingzones vastgelegd. Dit noemen we de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een belangrijk middel om de hoofddoelstelling van het natuurbeleid te bereiken: natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als essentiële bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving. De EHS moet er onder meer toe bijdragen dat afspraken over het behoud en het herstel van biodiversiteit worden nagekomen. Na realisatie is de structuur uiteindelijk grensoverschrijdend, zodat diersoorten zich vrij kunnen bewegen en vermengen over Europa. Bij kwantitatieve of kwalitatieve aantasting van de EHS dient gecompenseerd te worden volgens de in de Nota Ruimte vastgelegde regels.
Hoofdgroenstructuur (Amsterdams beleid)	In de structuurvisie van Amsterdam 2040 (vastgesteld in 2011) is de hoofdgroenstructuur opgenomen. Voor functiewijzigingen, die buiten de vastgelegde kaders vallen moet advies worden gevraagd aan de Technische Advies Commissie Hoofdgroenstructuur. Eventuele wijzigingen kunnen aan de Gemeenteraad worden voorgelegd.
Ecologische structuur (Amsterdams beleid)	De "Structuurvisie 2040" is verder uitgewerkt in een ecologische visie. Deze is in juli 2012 door de Gemeenteraad vastgesteld. De bijbehorende kaart laat de ecologische structuur zien, zoals die door dieren wordt gebruikt. In de structuur is een aantal knelpunten onderkend. De ambitie is om deze barrières voor dieren weg te nemen.
Rode lijstsoorten (landelijk beleid)	Eens per tien jaar worden er Rode lijsten opgesteld. Hierop komen soorten die om verschillende redenen sterk in aantal achteruitgaan. Voor het Ministerie van LNV zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie stimuleert dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de Rode-lijst-soorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen.

Tabel met beschermingsniveaus Flora- en faunawet			
Vogels		Voorbeelden	kenmerken
	Vaste rust- en verblijfplaatsen (lijst augustus 2009)	Huismus, sperwer, boomvalk, buizerd, steenuil	Hele jaar beschermd, ontheffing alleen mogelijk op grond van: b) de bescherming van flora en fauna c) de veiligheid van het luchtverkeer d) de volksgezondheid en de openbare veiligheid en f) het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren
	Overige broedvogels, inventarisatie gewenst (lijst augustus 2009)	Boerenzwaluw, koolmees, ekster, zwarte kraai, grote bonte specht, zwarte roodstaart	De nesten zijn niet jaarrond beschermd, omgevingscheck om te bepalen of er voldoende alternatieve nestmogelijkheden in de omgeving zijn is wel nodig.
	Overige broedvogels	Merel	In de broedperiode beschermd.
	Exoten	Halsbandparkiet	Niet beschermd, de zorgplicht is wel van toepassing.
Overige dieren en planten			
	Tabel 3 soorten van de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV)	Vleermuizen, rugstreeppad	Rust- en verblijfplaatsen beschermd, ontheffing op grond van 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.'
	Tabel 3 In AMvB aanvullend aangewezen streng beschermde soorten	Ringslang	Rust- en verblijfplaatsen beschermd, ontheffing op grond van ruimtelijke ontwikkeling.
	Tabel 2	Rietorchis	Geen ontheffing nodig met gebruik van gedragscode.
	Tabel 1	Bruine kikker	Vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling.
	Niet beschermd	Algemene vlindersoorten	

Nieuwe natuurwet

Er is een nieuwe natuurwet aangekondigd. Het is niet bekend wanneer deze aan de Tweede kamer zal worden voorgelegd. In deze nieuwe wet worden Boswet, Natuurbeschermingswet en Flora- en faunawet samengevoegd. In het conceptvoorstel wordt de bescherming van niet-Europees beschermde soorten verminderd. Deze nieuwe wet heeft waarschijnlijk geen consequenties voor het plangebied.

4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie

Omgeving plangebied

Ongeveer anderhalve kilometer ten westen van het bestemmingsplangebied liggen de polders van Amstelland . Dit voornamelijk agrarisch gebied behoort tot de EHS.

Ongeveer drie kilometer ten zuiden van het AMC ligt het natuur- en recreatiegebied De Hoge Dijk. Net ten noorden van het bestemmingsplangebied ligt een golfbaan en een natte natuurzone rond station Duivendrecht. Meer naar het noordwesten bevinden zich een aantal volkstuinenparken.

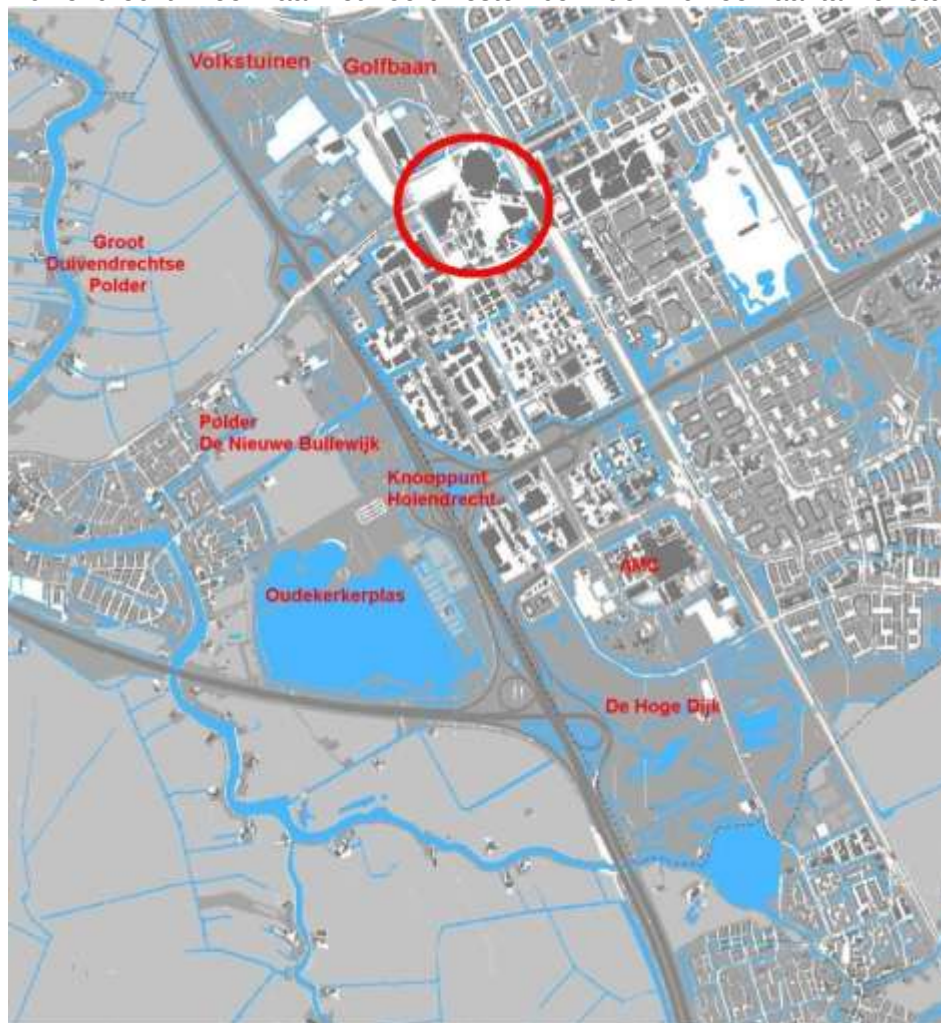

Fig. 3: Omgeving van het plangebied

Het plangebied

Het plangebied kent verschillende functies. In het zuidelijke deel bevindt zich een aantal grote en hoge kantoorgebouwen. Verder loopt de Arenaboulevard door het plangebied, met daaraan gelegen diverse grootschalige winkels, zoals Decathlon, Perrysport, Prenatal en een Esprit Outletstore, een winkelcentrum voor woonmeubelen (Villa ArenA) en aan de andere zijde de Heineken Music Hall, de megabioscoop Pathé ArenA en het tijdelijk als 'Arenapark' ingerichte Getz terrein.

Meer naar het noorden bevinden zich de locaties waar De Ziggo Dome en een nieuw voorplein met onder andere een kantoor, en aan het plein een hotel in aanbouw, de Amsterdam ArenA, met het voetbalstadion van Ajax, en omliggend de oefenvelden van Ajax, zich bevinden. De stations Amsterdam Bijlmer ArenA en Strandvliet behoren tot het bestemmingsplangebied. Net ten noorden van de oefenvelden van Ajax ligt tegen de spoorbaan aan, ter hoogte van Station Strandvliet, een ruig begroeid gebiedje.

Ecologische verbinding

De spoorbaan, de taluds van de spoorlijn Amsterdam-Utrecht, vormt een verbinding met het buitengebied, waarlangs grondgebonden dieren zich kunnen verplaatsen. Op de wat bredere delen kunnen trekkende soorten langer verblijven. Ter hoogte van het station Amsterdam Bijlmer ArenA zijn er geen mogelijkheden tot dekking. Door deze onderbreking is er geen goede doorgaande verbinding langs het spoor.

Inventarisatie: aangetroffen en verwachte soorten

Zoogdieren

In het plangebied is nauwelijks leefgebied voor grondgebonden dieren. Aan de rand van het bestemmingsplangebied, langs het spoor ten noorden van station Strandvliet, zijn er sporen van konijnen en mollen. Veldmuizen en bosmuizen zijn hier te verwachten. Verder komen er in bermen mollen voor. Langs de rand van Kavel 12 zijn er sporen van konijnen.

Vleermuizen

Het plangebied als geheel is niet geschikt voor vleermuizen. Goed foerageergebied is hier afwezig. De meeste gebouwen bieden geen mogelijkheid voor verblijfplaatsen. Het onderzoek van Mark Kuiper in 2008 geeft aan dat er weinig activiteit van vleermuizen in het plangebied is waargenomen. Redelijk foerageergebied is alleen aan de rand van het bestemmingsplangebied te vinden langs de spoorbaan net ten noorden van de oefenvelden van Ajax. En verder naar het noorden richting Station Duivendrecht rond het terrein van de Amsterdamse golfclub, rond de sportvelden van De Toekomst en rond de volkstuintuinen.

Amfibieën en vissen

In het plangebied bevindt zich enkele waterpartijen, die tot het peilvak Nieuwe Bullewijk behoren. Er loopt een waterpartij net ten noorden van de ArenA. Deze heeft beperkte natuurwaarden. Beschermde vissoorten als rivierdonderpad, bittervoorn en kleine modderkruiper zijn hier niet te verwachten. Wel komen er algemene vissoorten als blankvoorn, baars en brasem voor. Voor amfibieën is het water niet geschikt.

Broedvogels

In het plangebied is er weinig geschikte broedgelegenheid voor vogels. De straatbomen zijn nog beperkt van omvang, hier kan hooguit een houtduif in gaan broeden. Het is mogelijk dat er op de daken van de kantoren meeuwen of visdiefjes broeden. Tijdens het veldbezoek zijn er geen meeuwen op daken waargenomen.

In de begroeiing langs het spoor ten westen van station Strandvliet zijn broedvogels te verwachten, met soorten zoals lijster, heggenmus, winterkoning en merel en misschien kneu. Een deel van de waterpartij langs de oefenvelden van Ajax heeft oevers, die geschikt zijn voor broedende watervogels, zoals wilde eend, waterhoen en meerkoet.

In het oksel van de afslag waar de Ziggo Dome gebouwd is, hebben in het verleden kokmeeuwen, visdiefjes en enkele zwartkopmeeuwen gebroed. Op het dak van het voorgebouw van de Ziggo Dome zijn voorzieningen aangebracht, zodat vogels op het dak kunnen broeden. De bouw van de Ziggo Dome is in juli 2012, na de broedtijd van de kokmeeuwen en visdiefjes, afgerond. Het was dus nog niet duidelijk of vogels van deze gecreëerde broedgelegenheid gebruik gaan maken.

Bij het bezoek aan het plangebied is geconstateerd dat langs de Arenaboulevard op de daaraan gelegen grasvelden (het tijdelijke Arenapark) groepen eksters en kauwen naar voedsel zochten.

Flora

Op het braakliggende terrein aan de Holterbergweg (kavel 12, ten zuiden van het tijdelijke gebouw Living Tomorrow) is er een kans op rietorchissen. In 2012 zijn hier geen rietorchissen gezien. Op mogelijke goede groeiplaatsen in het deelgebied ArenAPoort West zijn in 2011 en 2012 geen rietorchissen waargenomen. De biotoop is geschikt en op vergelijkbare terreinen in Amsterdam Zuidoost groeien wel rietorchissen.

Conclusie ten aanzien van soorten

Het plangebied wordt vooral gebruikt door kantoren, grootschalige detailhandel en enkele voorzieningen voor grote evenementen. De natuurwaarden zijn gering. Verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn onwaarschijnlijk. Foerageergebied voor vleermuizen en broedmogelijkheden zijn er alleen buiten het plangebied in de zone langs het spoor ten westen en ten noorden van station Strandvliet. Op de braakliggende kavel aan de Holterbergweg is er een kans op groeiplaatsen van rietorchissen, in 2011 en 2012 zijn die echter niet aangetroffen.

Fig. 4: Sloot achter stadion ArenA, in de oever zijn beperkte mogelijkheden voor broedende watervogels

5. Ingrepen en analyse van de effecten op flora en fauna

Het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan maakt bebouwing van een tweetal braakliggende kavels mogelijk. De kavel aan de noordwest kant van de ArenA is in de huidige situatie bestraat en heeft geen ecologische waarde. Kavel 12 langs de oostzijde van de Holterbergweg is nu tijdelijk bebouwd met het voormalige gebouw Living Tomorrow, de rest van de kavel is in gebruik als parkeerterrein en met gravel verhard. De natuurwaarden zijn hier gering. De spoorstrook tussen station Strandvliet en de oefenvelden van Ajax is begroeid met ruigte. Deze strook heeft betekenis als onderdeel van de ecologische structuur van Amsterdam. In deze strook zijn geen ontwikkelingen voorzien.

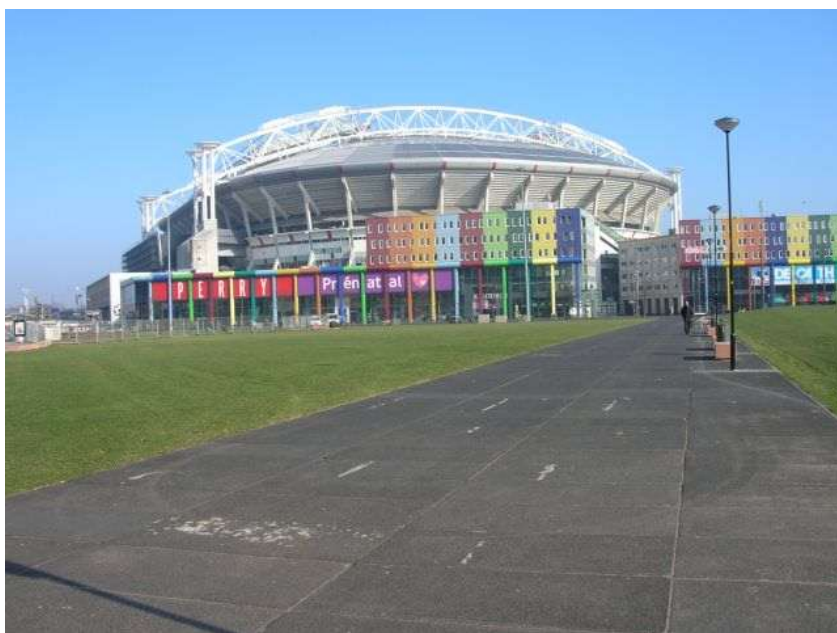

Fig. 5 De als tijdelijk ArenaPark ingerichte Getzkavel (valt buiten plangebied) met zicht op het stadion

Fig. 6: Kruising Holterbergweg – Hoogoorddreef: brede wegen en weinig straatgroen

6. Consequenties natuurwetgeving en ontheffing Flora- en faunawet

Gebiedsbescherming

Fig. 7: Natura2000-gebieden

Het plangebied bevindt zich buiten de Speciale Beschermingszones. De Botshol en de Vechtplassen zijn de meest nabijgelegen Natura2000-gebieden. Gezien de grote afstand tot het plangebied (respectievelijk ongeveer zes en bijna tien kilometer) worden negatieve effecten van het bestemmingsplan op deze gebieden niet verwacht.

Amstelland maakt deel uit van de EHS (Ecologische Hoofdstructuur). Ook op dit groengebied valt gezien de afstand en de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied geen negatieve effecten vanwege het bestemmingsplan te verwachten.

Fig. 8: Hoofdgroenstructuur

In het plangebied liggen geen gebieden die tot de Hoofdgroenstructuur van Amsterdam behoren. Het Bijlmerpark ligt op ongeveer één kilometer afstand van het plangebied. Vanwege het bestemmingsplan zijn geen negatieve effecten op dit HGS-gebied te verwachten.

Fig. 9: Ecologische visie (Structuurvisie Amsterdam)

De spoorbaan, spoor Amsterdam – Utrecht, met taluds is een ecologische structuur die door dieren gebruikt wordt. De stations Amsterdam Bijlmer ArenA en Strandvliet onderbreekt deze structuur. Voor dit knelpunt zijn geen realistische oplossingen beschikbaar en ze worden in de uitwerking van de Structuurvisie dan ook niet als zodanig benoemd. Oplosbare knelpunten bevinden zich niet in het bestemmingsplangebied. Het bestemmingsplan leidt niet tot extra knelpunten in de bestaande structuur.

Soortbescherming

Zoogdieren

Voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren als mol, haas, konijn, vos en veldmuis is het leefgebied in het plangebied zeer beperkt. Mollen kunnen in bermen voorkomen en langs de rand van Kavel 12. Hier komen ook konijnen voor.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet waarschijnlijk. Geschikt foerageergebied voor vleermuizen is er niet in het plangebied. Buiten het plangebied is het groen ten noorden van Station Strandvliet wel goed foerageergebied voor vleermuizen. Voor het bestemmingsplan heeft dat geen consequenties.

Broedvogels

Voor de mogelijke broedvogels geldt, dat de nesten gedurende de broedtijd zijn beschermd, maar daarbuiten niet. Ontheffing voor broedende vogels wordt niet verleend, omdat het in de regel goed mogelijk is om verontrusting in het broedseizoen te voorkomen door werkzaamheden aan groen, bijvoorbeeld het verwijderen van straatbomen, in de wintermaanden te plannen.

Broedvogels, waarvan het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is, zijn in het bestemmingsplangebied niet te verwachten.

Flora

Bij de in gebruik name van de braakliggende kavel aan de Holterbergweg moet rekening gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van beschermde orchideeën (rietorchis). Als bij werkzaamheden de gedragscode van de Gemeente Amsterdam gevolgd wordt is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig. Rietorchissen bloeien in de maand juni. In het jaar voorafgaande aan geplande werkzaamheden op dit kavel moet in deze maand het terrein door een ter zake deskundige worden geïnspecteerd. Indien rietorchissen worden aangetroffen moeten deze worden gemarkeerd. Na de bloeiperiode kunnen ze worden uitgestoken en naar een geschikte groeiplaats in de omgeving worden verplaatst.

Zorgplicht

Voor alle soorten, ook niet-beschermd, geldt bij de voorbereiding en de uitvoering van werkzaamheden de zorgplicht. Dat betekent dat door zorgvuldig werken schade aan diersoorten kan worden voorkomen. Dat kan bijvoorbeeld dat ruigte in het najaar of winter te verwijderen en in één richting te werken, zodat eventueel aanwezige dieren kunnen vluchten. Konijnen vereisen extra aandacht. Deze vluchten in hun hollen. Als de openingen van deze hollen door de werkzaamheden worden dichtgeschoven komen ze om. Konijnen kunnen voor de werkzaamheden worden weggevangen door een frettteur.

7. Conclusies

De natuurwaarden in het plangebied zijn beperkt. Alleen ten westen van station Strandvliet bevindt zich langs het spoor een strook met enige natuurwaarde. Hier vinden geen ontwikkelingen plaats. In het bestemmingsplan voorziene ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op dit gebied. Het braakliggende kavel langs de Holterbergweg (kavel 12) is een potentiële groeiplaats van rietorchissen; in 2011 en in 2012 zijn deze echter niet aangetroffen. Vanuit de natuurwetgeving zijn er geen belemmeringen voor het bestemmingsplan.

Fig. 10: Kavel 12, langs de rand leefgebied voor kleine zoogdieren.